

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 01-10-2025

Mødedato Onsdag d. 01. oktober 2025 kl. 09:00

Mødested Novo Nordisk, N.J. Haustrups Vej 29, 5220 Odense SØ

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Forhøjelse af kommunal garanti, Uglehøjen, 5260 Odense S.....	4
Godkendelse af kommunal garanti for lån til udvidelse af fælleshus, Bosera afd. 73, Præstegårdsvæ	7
Godkendelse af kommunal garanti for lån til udskiftning af døre og vinduer, Civiva afd. 40, Bromb	9
Frigivelse af midler til forbedring af arbejdsmiljø – påbud på Kragtsbjergvej 89, forebyggende indsæ	11
Fremleje af lokale i bymidten til at sætte fokus på deleøkonomi, genbrug og upcycling.....	14
Byrådets fremtidige repræsentation i udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv.....	17
Udtalelse til Ankestyrelsen vedrørende byrådets beslutning om, at Odense Kommunes venskabsbya	20
Økonomiflytning som følge af ny forvaltningsstruktur.....	26
Sprøjteophør på specifikke matrikler omfattet af boringsnære beskyttelsesområder.....	29
Lukket: B-sag: Mulig ny event.....	32
C-sag: Valg mellem statsgaranti eller selvbudgettering i Budget 2026.....	33
D-sag: Status på Klimahandleplan 2025.....	35

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-5-24

Sagsresumé

Godkendelse af dagsorden til Økonomiudvalgets møde den 1. oktober 2025.

Indstilling

Dagsordenen fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Forhøjelse af kommunal garanti, Uglehøjen, 5260 Odense S

03.02.10-Ø60-1-19

Sagsresumé

Denne sag omhandler forhøjelse af en kommunal garanti til det almene boligselskab Civica og den fysiske helhedsplan Uglehøjen i Odense S.

Civica anmoder om at få forhøjet den kommunale garanti fra 9,1 mio. kr. til 9,7 mio. kr. i forbindelse med udarbejdelse af regnskabsgodkendelse (skema C) vedrørende den fysiske helhedsplan Uglehøjen afdeling 26, 5260 Odense S.

Behovet skyldes en merudgift på 1,894 mio. kr. De stigende udgifter skyldes bl.a. skærpede brandkrav, tekniske udfordringer ved vinduesudskiftning, tilpasninger i konstruktionen og frostsikring af installationer.

Den samlede projektøkonomi ændres fra 20,0 mio. kr. til 21,9 mio. kr. Garantibehovet for støttede lån stiger fra 7,2 mio. kr. til 8,2 mio. kr., mens garantien for ustøttede lån falder fra 1,9 mio. kr. til 1,5 mio. kr., og kræver derfor ikke forhøjelse.

Den samlet garantiforhøjelse vil udgøre: 0,6 mio. kr.

Landsbyggefonden dækker halvdelen af et eventuelt tab på garantien for de støttede lån. Forhøjelsen har ingen konsekvenser for huslejen, og kommunen skal ikke tilføre yderligere kapital.

Forvaltningen anbefaler godkendelse for at sikre afslutning af sagen.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen indstillet til udvalget, at byrådet godkender:

1. Udvidelsen af den kommunale garanti for støttet realkreditlån fra 7,2 mio. kr. til 8,2 mio. kr.
2. Helhedsplanens samlede økonomiske ramme stiger fra 20,0 mio. kr. til 21,9 mio. kr.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Rammesætning

Det fremgår af styrelseslovens § 41, at optagelse af lån og garantiforpligtigelse skal træffes af byrådet. Derfor behandler By- og Kulturudvalget og byrådet denne sag om optagelse af et højere lån og en udvidelse af garantien.

Afdelingen er opført i 1991 og består af 20 familieboliger. Boligerne er beliggende på adressen Uglehøjen 100-142, Højby Odense S.

Odense Byråd bevilligede på mødet den 30. august 2023 udvidelse af den samlede kommunale garanti op til 9,1 mio. kr., fordelt for støttede lån med 7,2 mio. kr. og for ustøttede lån 1,9 mio. kr.

Civica anmoder om at få hævet den kommunale garanti fra 9,1 mio. kr. til 9,7 mio. kr. for det støttede lån, svarende til 0,6 mio. kr.

Overskridelsen af budgetrammen skyldes primært opfyldelse af skærpede brandkrav, tekniske udfordringer ved udtagning af eksisterende vinduer, som skyldes skjulte beslag, merudgifter som følge af afvigende lægteafstand, hvilket har nødvendiggjort tilpasninger i konstruktionen. Der har været behov for eltracing (sikre flow i rørledninger) for at sikre korrekt frostsikring af installationer, samt afpropning af rør.

Det en betingelse for helhedsplanen, at Odense Kommune stiller garanti for realkreditlånet.

Husleje

Den gennemsnitlige husleje blev i 2019 beregnet til 920 kr. pr. m² pr. år. Merudgiften medfører ikke yderligere huslejestigning.

Øvrige forhold

Helhedsplanen Uglehøjen blev vedtaget på beboermødet den 19. juni 2019, hvor 24 stemte for og 0 imod. Da udvidelsen af garantien ikke får konsekvenser for den beregnede husleje eller helhedsplanen, er der ikke afholdt ny beboerafstemning.

Byggestart blev igangsat den 4. september 2023 og afsluttet den 6. juni 2024.

By- og Kulturforvaltningen anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at den forhøjede garanti godkendes. Det endelige regnskab for den fysiske helhedsplan (skema C) er nødvendig for at afslutte sagen.

Lovhjemmel

Fysiske helhedsplaner bliver gennemført i henhold til lov om almene boliger mv., kapitel 7.

Økonomi

Økonomiafsnittet består af garanti for realkreditlån.

Kapitaltilførsel

Odense Kommune har bevilget 100.000 kr. som kapitaltilførsel til afdelingen. Boligorganisationen, realkreditinstituttet og Landsbyggefonden bidrager med i alt 400.000 kr. Kapitaltilførsel udgør herefter i alt 500.000 kr. Dette beløb hæves ikke.

Garanti for realkreditlån

Helhedsplanen koster efter forhøjelsen i alt 21,9 mio. kr. Overskridelsen finansieres med forhøjet støttede lån og med reguleringskontomidler. De ustøttede lån kan nedbringes med 0,225 mio. kr.

Optagelse af realkreditlån udgør herefter i alt 18,0 mio. kr. fordelt på støttede lån på 8,2 mio. kr., der støttes af Landsbyggefonden, og ustøttede lån svarende til 9,8 mio. kr.

Den resterende del af anskaffelsessummen, som udgør 3,9 mio. kr., finansieres gennem tilskud fra dispositionsfonden, kapitaltilførsel samt midler fra reguleringskontoen. Disse finansieringskilder kan finde anvendelse i forbindelse med større projekter.

Det er en betingelse for helhedsplanen, at kommunen stiller garanti for realkreditlånet, der overstiger 60 % af ejendomsvurderingen, og bidrager med kapitaltilførsel. Garantibehovet er beregnet til 100 % for det støttede lån, som udgør 8,2 mio. kr., og for det ustøttede lån er garantien beregnet til 15,24 %. Da lånet for de ustøttede arbejder nedbringes med 0,225 mio. kr., er der ikke behov for forhøjelse af den kommunale garantiforpligtigelse. Den samlede kommunale garantiforpligtigelse hæves med 0,6 mio. kr.

Den samlede gæld i afdelingen efter reovering vil blive op til 19,4 mio. kr. bestående af eksisterende restgæld 1,4 mio. kr. og optagelse af ny kreditlån på 18,0 mio. kr. svarende til ca. 11.273 kr. pr. m².

Efter reovering udgør den samlede kommunale garanti for Uglehøjen op til 9,7 mio. kr.

Garantien belaster ikke kommunens låneramme, men en godkendelse indebærer, at kommunen påtager sig en økonomisk risiko. Denne risiko vurderes dog som minimal, idet garantistillelser af denne type sjældent udløses.

Bilag

Udkast skema C støttet.pdf

Udkast skema C ustøttet.pdf

Punkt 3: Godkendelse af kommunal garanti for lån til udvidelse af fælleshus, Bosera afd. 73, Præstegårdsvænget, 5210 Odense NV

03.11.03-S55-10-25

Sagsresumé

Denne sag handler om godkendelse af en kommunal garanti til det almene boligselskab Boseras afdeling 73, Præstegårdsvænget.

Boligafdelingen anvendes som kommunalt botilbud til borgere med handicap. Boligafdelingen ønsker at udvide sit fælleshus med en tilbygning samt at renovere bebyggelsens veje og stier. Projektet ønskes finansieret med et lån på 0,9 mio. kr. med en 100% garanti fra Odense Kommune.

Odense Kommune skal behandle sagen, fordi kommunen i henhold til bestemmelserne i lov om Almene Boliger, dels skal godkende optagelse af lån med pant i boligselskabernes ejendomme, dels har hjemmel til at stille garanti for lån til byggeri.

Kompetencen til at stille kommunale garantier kan i henhold til Lov om Kommunernes Styrelse ikke delegeres. Derfor skal sagen behandles i Odense Byråd.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Tilbygningen til Præstegårdsvængets fælleshus samt renoeringen af de omkringliggende veje og stier gør stedet mere anvendeligt for afdelingens beboere og øvrige brugere og understøtter dermed Odensemålet om flere funktionsdygtige ældre og handicappede.

Huset anvendes bl.a. ofte til fællesspisninger, og er i følge medarbejderne på stedet ofte meget udfordret af manglende plads og nogle arrangementer er begrænset af de fysiske rammer. En tilbygning vil betyde, at alle kan samles, og der vil være plads til kørestole og andre hjælpemidler og dermed øge de enkelte borgeres mulighed for at deltage i fællesskabet.

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Boligafdelingen realiserer projektet, finansieret ved optagelse af et 30-årigt fastforrentet realkreditlån på anslået 0,9 mio. kr. med pant i ejendommen.
2. Odense Kommune stiller 100 % kommunal garanti for dette lån.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Støttecentret Præstegårdshaven

Støttecentret Præstegårdshaven i Tarup drives af Odense Kommune som et bo- og støttetilbud til voksne borgere med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, som ønsker at leve i egen bolig, men har brug for støtte og vejledning. Støttecentret består af 12 selvstændige boliger med køkken, bad/toilet og egen lille have og udhus samt et fælleshus. Her er der dels personalefaciliter, dels mulighed for at beboere og øvrige tilknyttede borgere kan deltage i fællesarrangementer

og socialt samvær. Der er seks medarbejdere ansat under Ældre- og Handicapforvaltningen tilknyttet centret; ligesom også et mindre antal borgere, der bor andre steder, er tilknyttet stedet.

Støttecentrets boliger og fælles bygninger er ejet og drives bygningsmæssigt af det almene boligselskab Bosera (tidligere Kristiansdal). Bebyggelsen er opført i 1990 og udgør boligselskabets Afdeling 73, Præstegårdsvænget. Beboerne har individuelle lejekontrakter og betaler, ligesom alle andre der bor i almen bolig, selv husleje og forbrugsafgifter for hver deres bolig. Odense Kommune har anvisningsretten til boligerne, der er mærket som almene ældreboliger.

Boligafdelingens beboermøde har nu besluttet, at man ønsker dels en tilbygning til afdelingens fælleshus, da pladsen p.t. er utilstrækkelig; bl.a. på grund af hjælpemidler og kørestolsbrugere; dels en renovering af bebyggelsens veje og stier, ligeledes med henblik på bedre tilgængelighed. Beslutningen er truffet i samråd med både boligselskabets og det kommunale bo- og støttetilbuds medarbejdere og ledelse.

Projektøkonomi

Projektet er budgetteret til 907.000 kr. (med forbehold for resultatet af en licitation), der foreslås finansieret fuldt ud ved optagelse af et 30-årigt fastforrentet kontantlån med sikkerhed i ejendommen, men også med garanti fra Odense Kommune. Lånet anslås at få beboernes husleje til at stige fra 1.339 kr./m²/år til 1.393 kr./m²/år (svarende til godt 4% og dermed under den grænse på 5% der i sig selv udløser et krav om kommunal godkendelse af huslejen). Alle stedets beboere modtager pension og derfor også boligstøtte. Huslejestigningen vil derfor have en meget lille betydning for beboernes private økonomi. Huslejen må betegnes som høj i forhold til det generelle niveau i kommunens almene boliger.

Det er ikke muligt at finansiere byggeriet af afdelingens henlæggelser til vedligeholdelse, da der er tale om en tilbygning.

Der tages med behandlingen af denne sag ikke stilling til byggeriets nærmere udformning eller placering.

Økonomi

Afdelingen omfatter som nævnt 12 boliger. Afdelingens samlede restgæld er oplyst til blot 2,6 mio. kr. Den reelle økonomiske risiko for Odense Kommune ved at stille den ansøgte kommunale garanti på 0,9 mio. kr. for boligafdelingen, må derfor vurderes at være yderst beskedent.

Der vil ikke være driftsøkonomiske konsekvenser for Odense Kommune forbundet med godkendelse af projektet og finansieringen.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Garantien påvirker ikke kommunens låneramme, men en godkendelse indebærer at kommunen påtager sig en økonomisk risiko.

Punkt 4: Godkendelse af kommunal garanti for lån til udskiftning af døre og vinduer, Civiva afd. 40, Brombærranken, 5220 Odense SØ

03.11.03-P19-1-25

Sagsresumé

Denne sag handler om godkendelse af en kommunal garanti til Afdeling 40, Brombærranken, i den almene boligorganisation Civica. Civica beder om en kommunal garanti for et 20-årigt lån på 3,76 mio. kr. Lånet indgår i finansieringen af en udskiftning af nye udvendige døre og vinduer i afdelingen.

Odense Kommune skal behandle sagen, fordi kommunen i henhold til bestemmelserne i Lov om Almene Boliger, dels skal godkende optagelse af lån med pant i boligselskabernes ejendomme, dels har hjemmel til at stille garanti for lån til byggeri.

Kompetencen til at stille kommunale garantier kan i henhold til Lov om Kommunernes Styrelse ikke delegeres. Derfor skal sagen behandles i Odense Byråd.

Effekt

Byudvikling med kvalitet

Udskiftning af afdelingens udvendige døre og vinduer understøtter Odensemålet "Byudvikling med kvalitet".

En klima- og miljøvenlig storby

Udskiftning af afdelingens udvendige døre og vinduer til nyeste energistandard understøtter Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby".

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender at:

1. Civica Afd. 40, Brombærranken, realiserer projektet som ansøgt, finansieret ved optagelse af et 20-årigt fastforrentet realkreditlån på anslået 3,76 mio. kr. med pant i ejendommen.
2. Odense Kommune stiller 100 % kommunal garanti for dette lån.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Brombærranken, Civica Afdeling 40

Civica afd. 40, Brombærranken, er en almen boligafdeling beliggende som en del af Blangstedgård-bebyggelsen i Odense SØ. Brombærranken er opført i 1997 og består af i alt 82 boliger. Boligerne er overvejende familieboliger med 2-4 rum, de fleste opført i bygninger på 3 etager, enkelte dog om rækkehuse i 1 og 2 plan. 4 boliger mærket som ældreboliger.

Boligafdelingens afdelingsmøde har nu besluttet, at man ønsker at udskifte afdelingens udvendige døre og vinduer.

Projektoekonomi

Projektet er budgetteret til 8,77 mio. kr. (med forbehold for resultatet af en licitation), der foreslås finansieret med 1,50 mio. kr. af afdelingens egne henlæggelser til vedligeholdelse, 3,51 mio. kr. af Civicas egen trækingsret i Landsbyggefonden og endeligt et 20-årigt fastforrentet kontantlån på anslået 3,76 mio. kr. med sikkerhed i ejendommen, men også med garanti fra Odense Kommune. Långiver har bedt om kommunal garanti, fordi afdelingen er belånt med indekslån, der ikke kan konverteres. Ved indekslån er der en kendt, lav realrente, men til gengæld opskrives restgælden på lånet med inflationen. Lånet ydes som et serielån, hvilket betyder, at afdragene er lige store hvert år, men opgjort i faste priser. I løbende priser stiger afdragene, fordi restgælden opskrives med inflationen hver termin. Samlet restgæld i Brombærranken udgør aktuelt 34,20 mio. kr.

Lånet anslås at få beboernes gennemsnitlige husleje til at stige fra 840 kr./m²/år til 888 kr./m²/år, svarende til 5,7%. Huslejen efter stigningen ligger på omtrent det gennemsnitlige niveau i forhold til kommunens almene boliger generelt. Huslejestigningen er godkendt administrativt af By- og Kulturforvaltningen i henhold til gældende praksis.

Økonomi

Afdelingen omfatter som nævnt 82 boliger. Afdelingens samlede restgæld er oplyst til 34,20 mio. kr. Den økonomiske risiko for Odense Kommune ved at stille den ansøgte kommunale garanti på 3,76 mio. kr. for boligafdelingen, må derfor vurderes at være forholdsvis beskeden.

Der vil ikke være driftsøkonomiske konsekvenser for Odense Kommune forbundet med godkendelse af projektet og finansieringen.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Garantien påvirker ikke kommunens låneramme, men en godkendelse indebærer at kommunen påtager sig en økonomisk risiko.

Punkt 5: Frigivelse af midler til forbedring af arbejdsmiljø – påbud på Kragbjergvej 89, forebyggende indsats på Sanderum Plejehjem og kortlægning af Risingvej 118

00.30.08-A00-1-25

Sagsresumé

Denne sag handler om Odense Kommunes initiativ til en målrettet forbedring af arbejdsmiljøet i kommunens bygninger. I Budget 2025 er der afsat 37 mio. kr. til arbejdsmiljøforbedringer i kommunens bygninger. Økonomiudvalget har bedt direktørgruppen om at udarbejde forslag til fordeling til udmøntning af puljen.

Med denne sag anbefaler direktørgruppen at anvende 3,0 mio. kr. af det resterende rådighedsbeløb til opfyldelse af påbud om omklædning hos de udkørende grupper (Kragbjergvej 89), en forebyggende indsats vedrørende samme udfordring på Sanderum Plejehjem (Mågebakken 80) samt en undersøgelse af, hvorvidt der er samme udfordringer på Risingvej 118.

Byrådet har på byrådsmødet den 4. juni 2025 frigivet 16,3 mio. kr. til fire initiativer. Et femte initiativ blev behandlet på byrådsmødet den 13. august 2025, hvor der blev frigivet 4,9 mio. kr. og den 27. august 2025 behandlede og frigav byrådet 2,7 mio. kr. til det sjette initiativ.

Dermed resterer et rådighedsbeløb på 10,1 mio. kr. til kommende arbejdsmiljøtiltag.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen indstiller i samarbejde med **Ældre- og Handicapforvaltningen** til udvalget, at byrådet godkender frigivelse af et rådighedsbeløb på 3,0 mio. kr. i 2025.

Midlerne finansieres af den afsatte bevilling "Arbejdsmiljø – gode fysiske rammer for medarbejderne budget 2025" til påbud på Kragbjergvej 89, forebyggende indsats på Sanderum Plejehjem og kortlægning af Risingvej 118 i forhold til at forbygge et påbud i lighed med Kragbjergvej.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Byrådet har i Budget 2025 afsat en anlægspulje til arbejdsmiljøforbedringer på i alt 37 mio. kr., som er placeret under By- og Kulturudvalget. Direktørgruppen fik til opgave at finde en model for puljens udmøntning, der er i tråd med puljens formål og en smidig anvendelse af midlerne. Direktørgruppen har udvalgt seks initiativer som blev behandlet af byrådet den 4. juni, den 13. august og den 27. august:

- Elektronisk låsesystem til hjemmeplejen (4/6).
- Udkørende grupper: Kalørgruppen - forprojektering til nye lokaler (4/6).
- Byens Køkken – udvidelse af omklædningsfaciliteter (4/6)
- Lovliggørelse af medicinrum (4/6).
- Etablering af ny elevator på Korsløkkehavens plejehjem (13/8).
- Etablering af dobbelte ressourcepladser i Dalumgård Børnecenter (27/8).

Direktørgruppen har identificeret et syvende initiativ. Initiativet omfatter opfyldelse af Arbejdstilsynets påbud vedrørende omklædningsfaciliteter for de udkørende medarbejdere på Kragbjergvej 89, en forebyggende indsats på Sanderum

Plejhjem (Mågebakken 80) med henblik på at undgå lignende påbud, samt en kortlægning af Risingsvej 118 for at afdække de nuværende forhold.

Arbejdstilsynet har pålagt Odense Kommune at sikre, at omklædning på Kragstbjergvej 89 kan foregå ugeneret og under egnede forhold. Det er konstateret, at der ikke er etableret passende omklædningsrum. Kommunen er desuden bekendt med lignende forhold på Sanderum Plejhjem, og der foreslås derfor en samtidig frigivelse af midler til både opfyldelse af påbud, en forebyggende indsats på Sanderum Plejhjem, samt kortlægning af Risingsvej 118.

Formålet med sagen er at sikre frigivelse af anlægsmidler til gennemførelse af nødvendige tiltag, der imødekommer Arbejdstilsynets krav og samtidig forebygger fremtidige påbud. Initiativerne er vurderet til at koste 3,0 mio. kr. og indeholder omklædning med badefaciliteter, garderobe samt godkendt opbevaring af arbejdstøj. Derudover vil der ske en afdækning af forholdene på Risingsvej 118. Skulle det vise sig, at der er behov for ombygning, vil By- og Kulturforvaltningen vende tilbage med en ny sag, eller der vil blive fremlagt et anlæggsforslag.

Efter frigivelse af midler til det syvende initiativ vil de resterende 10,1 mio. kr. af anlægspuljen blive frigivet og udmøntet på et senere tidspunkt i forlængelse af den igangværende analyse.

Udfordringer og påvirkninger på Odense Kommunes bygningsmasse

Odense Kommune oplever flere forudsigelige udfordringer med bygningsmassen i forhold til kapacitet, arbejdsmiljø og påbud. Det er Arbejdstilsynet, brandinspektion og sundhedsmyndighederne, der udsteder påbud. Som figur 1 illustrerer er dette blot nogle af de ting, som påvirker bygningsmassen og udfordrer kapaciteten. Løsninger er som problemet alsidige og kan handle om både adfærd, organisering, men også de fysiske rammer. Det afhænger af det enkelte konkrete problem, det enkelte konkrete sted.

Figur 1: Udfordringer og påvirkninger på Odense Kommunes bygningsmasse

1 mio. kr. frigivet til analyse af kapacitetsudfordringer

Ud over de kendte problemer med de fysiske rammer, herunder kapacitet, støj, mv. bliver der foretaget en bredere analyse af området. Denne skal danne grundlag for anlæggsforslag i Budget 2027 og frem. Analysen fokuserer aktuelt på tre spor: udkørende grupper, skoler og dobbelte ressourcepladser i børnehuse. Formålet er at afsøge robuste og fremtidssikrede løsninger på tværs af målgrupper og bygninger. Byrådet frigav den 13. november 2024 midler til denne analyse.

Økonomi

Sagens økonomiske konsekvenser fremgår af nedenstående tabel. Sagen har ikke nogen negative konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

I 1.000 kr.	Styrings område	Udvalg	2025	I alt
Frigivet til "Arbejdsmiljø - gode fysiske rammer for medarbejdere"	Anlæg	BKU	3.000	3.000
Rådighedsbeløb til "Arbejdsmiljø - gode fysiske rammer for medarbejdere"	Anlæg	BKU -	3.000	-3.000
I alt			0	0

Nedenstående tabel specificerer udmøntede midler fra rammen. Efter beslutningerne i indeværende sag resterer et budget på 10,1 mio. kr. til kommende initiativer.

Besluttet		2025	2026	I alt
	Arbejdsmiljø - gode fysiske rammer for medarbejdere			
BYR 4/6	#1 Elektronisk låsesystem til hjemmeplejen	4.500	5.000	9.500
BYR 4/6	#2 Udekørende grupper: Kalørgruppen - forprojektering til nye lokaler	300	700	1.000
BYR 4/6	#3 Byens Køkken - udvidelse af omklædningsfaciliteter	2.000	1.300	3.300
BYR 4/6	#4 Lovliggørelse af medicinrum	500	2.000	2.500
BYR 13/8	#5 Etablering af ny elevator på Korsløkkehavens plejehjem	1.000	3.930	4.930
BYR 27/8	#6 Etablering af dobbelte ressourcepladser i Dalumgård Børnecenter	1.000	1.700	2.700
BYR 8/10	#7 Påbud om omklædning hos de udekørende grupper, forebyggende indsats og en kortlægning	3.000	0	3.000
	I alt frigivet og udmøntet til initiativer	12.300	14.630	26.930

Med sagen fastholdes at det fortsat er en samlet bevilling som initiativet finansieres fra.

Afledt drift i denne sag estimeres på nuværende tidspunkt til ca. 100.000 kr. Den afledte drift genberegnes, når anlægget er etableret. Med beslutningerne i indeværende sag resterer 1,0 mio. kr. i puljen til afledt drift til rammen "Arbejdsmiljø – gode fysiske rammer for medarbejdere".

Punkt 6: Fremleje af lokale i bymidten til at sætte fokus på deleøkonomi, genbrug og upcycling

01.30.00-G01-8356-24

Sagsresumé

Denne sag handler om fremleje af et lokale til at danne rammen for dialog med byen og aktiviteter relateret til det forbrugsbaserede klimaaftryk.

Formålet med stedet er todelt. For det første skal stedet udgøre en nærgenbrugsstation målrettet beboere i bymidten. I bymidten bor der mange, som ikke ejer en bil, og derfor er udfordret på at komme til kommunens genbrugspladser med diverse affald. Derfor risikerer en del affald, som kunne sorteres i forskellige fraktioner, at ende i restaffald. Nærgenbrugsstationen etableres og drives af Odense Renovation.

Med en nærgenbrugsstation i bymidten får beboere i bymidten et affaldssorteringstilbud, som er lettere at tilgå uden bil. Erfaringer fra Aarhus Kommune viser, at nærgenbrugsstationer i tætbebyggede områder er et attraktivt tilbud for mange.

For det andet skal stedet danne ramme for formidling og aktiviteter omkring byrådets ambitioner om klimaneutralt Odense med formål om at reducere de forbrugsbaserede udledninger. Lokationen skal bl.a. danne ramme om formidlingsaktiviteter med fokus på at teste løsninger indenfor deleøkonomi, genbrug og upcycling. Denne del etableres og drives af Odense Kommune.

På den baggrund ønsker Klima- og Miljøforvaltningen, at der indgås aftale om fremleje af et lokale i Kongensgade i en periode på op til 2 år.

Lejen kan finansieres af bevilling #5.3 Klimavenlige forbrugsvaner under Klima- og Miljøudvalget.

Administrationen af fast ejendom og lejemål henhører under By- og Kulturudvalget, men beslutningen om indgåelse af eksterne lejemål varetages af byrådet, jf. Kommunens styrelsesvedtægt samt By- og Kulturforvaltningens kompetencefordelingsplan.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Formidling og fællesskabende dialog omkring det forbrugsbaserede klimaaftryk skal bidrage til mere klimavenlige valg og handler og derigennem bidrage til at reducere CO₂-udledningen.

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen indstiller i samarbejde med **Klima- og Miljøforvaltningen** til udvalget, at byrådet godkender:

1. Der indgås aftale om leje af lokale i op til to år til formidling og formidlingsaktiviteter med fokus på deleøkonomi, genbrug og upcycling og reduktion af det forbrugsbaserede klimaaftryk.
2. By- og Kulturforvaltningen bemyndiges til at forhandle og indgå endelig fremlejekontrakt for lokalet indenfor den økonomiske ramme på 0,5 mio. kr., som finansieres via anlægsbevillingen Klimahandleplan.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Maria Brumvig deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

I sommeren 2020 indgik et bredt flertal af partierne i Odense Byråd rammeaftalen Klimaneutral 2030. Siden har et flertal af partierne genbekræftet ambitionen gennem de årlige revideringer af Odenses klimahandleplan.

Den 25. marts 2025 prioriterede Klima- og Miljøudvalget 1,0 mio. kr. om året i en toårig periode til et samarbejde med Odense Renovation med fokus på at teste løsninger indenfor deleøkonomi, genbrug og upcycling. Det blev i den forbindelse besluttet, at samarbejdet skulle centrereres omkring en fysisk lokation i bymidten, samt at det skulle kobles til Odense Renovations planer om at etablere en nærgenbrugsstation.

Odense Renovations lokale vil fungere som en nærgenbrugsstation målrettet odenseanere bosat i bymidten. Odense Kommunes lokale vil fungere til formidling og formidlingsaktiviteter målrettet at reducere de forbrugsbaserede udledninger.

Konceptet er udviklet med inspiration fra Aarhus Kommune, som har gode erfaringer med to nærgenbrugsstationer på tværs af byen.

Nærgenbrugsstation målrettet beboere i bymidten

Affaldssortering er i dag en naturlig del af hverdagen for de fleste danskere. Men selvom dagrenovationen i dag består af en række fraktioner, har mange fortsat affald, der ender i restaffald, selvom det kunne være sorteret yderligere.

Det er ofte særligt en udfordring for borgere i tætbebyggede områder uden bil, som derfor er udfordret på at transportere affald til kommunens genbrugsstationer.

Derfor ønsker Odense Renovation at etablere en nærgenbrugsstation i bymidten. Nærgenbrugsstationen er en del af "Fremtidens genbrugsstruktur", som blev vedtaget i byrådet den 13. november 2024. Som en del af Fremtidens genbrugsstruktur er det vedtaget, at der skal etableres flere "små gå- og cykelvenlige genbrugsstationer".

Nærgenbrugsstationen forventes at bestå af ca. 10 fraktioner til affaldssortering, som dermed gør det lettere for beboere i bymidten uden bil at sortere en større del af deres affald som fx flamingo, indendørs træ og ting og materialer til både direkte genbrug og genanvendelse.

Formidling og aktiviteter med fokus på forbrugsbaseret klimaaftryk

Det lokale, som Odense Kommune fremlejer, skal bruges til formidling og formidlingsaktiviteter med formål om at reducere de forbrugsbaserede udledninger, som opstår, når borgere og virksomheder i kommunen forbruger varer og tjenester.

Der vil være udstilling og formidling omkring løsninger indenfor deleøkonomi, genbrug og upcycling i samarbejde med lokale frivillige organisationer.

Derfor ønsker Klima- og Miljøforvaltningen, at By- og Kulturforvaltningen indgår aftale om at fremleje et lokale centralt beliggende i bymidten i en midlertidig periode på op til to år.

Odense Kommunes lokale vil blandt andet blive brugt til:

- Formidlingsaktiviteter om reparation og genbrug.
- Formidling i forhold til de forbrugsbaserede klimaaftryk og hverdagshandlinger, der kan bidrage til at reducere ens klimaaftryk.
- Aktiviteter med fokus på at teste løsninger indenfor deleøkonomi, genbrug og upcycling i samarbejde med frivillige foreninger.
- Formidling af et klimaneutralt Odense.
- Borgerinddragelsesaktiviteter i forhold til udviklingen af nye samarbejder og initiativer.

Odense Renovations del af lokalet vil blive brugt til etablering af og vejledning i relation til genbrugsstationen og emner, der i øvrigt hører under Odense Renovations ansvarsområde.

Denne sag omhandler alene godkendelse af indgåelse af et midlertidigt lejemål i op til to år samt udgifter til lejemålet inkl. forbrug og drift.

Forvaltningerne estimerer, at den årlige udgift til husleje forventes at være ca. 0,1 mio. kr. årligt. Hertil kommer udgifter til drift, fællesudgifter mv. For en toårig periode forventes dette at beløbe sig til maksimalt ca. 0,5 mio. kr. for Odense Kommunes andel.

Udgifter til informationsmaterialer, bemanning og aktiviteter som beskrevet i ovenfor finansieres af eksisterende projektmidler under Klima- og Miljøudvalget afsat til #5.3 Klimavenlige forbrugsvaner.

Processen frem mod indgåelse af lejemål

Den 17. juni 2025 fremsendte Odense Kommune en hensigtserklæring til Odense Renovation med henblik på at indgå et samarbejde om anvendelsen af lokalet i overensstemmelse med den politiske beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 25. marts 2025. Odense Renovation indgik herefter fra 1. september 2025 en lejekontrakt for et butikslokale i Kongensgade.

Frem til ultimo august 2025 har det været Klima- og Miljøforvaltningen vurdering, at samarbejdet kunne etableres uden yderligere politisk behandling, da lejekontrakten blev indgået direkte af Odense Renovation. Samarbejdet skulle reguleres gennem en tilskudsaftale mellem Klima- og Miljøforvaltningen og Odense Renovation.

Odense Renovation er som et takstfinansieret offentligt selskab underlagt hvile-i-sig-selv-princippet (dvs. at selskabet ikke må generere overskud, men skal balancere indtægter og udgifter). I forbindelse med udarbejdelse af tilskudsaf-talen er Klima- og Miljøforvaltningen blevet opmærksom på, at det ikke alene medfører krav om økonomisk adskillelse og gennemsigtighed. Gennem juridisk rådgivning har Klima- og Miljøforvaltningen erfaret, at der er særligt strikse krav i forhold til tydelig fysisk og juridisk opdeling af takstfinansierede aktiviteter og skattefinansierede aktiviteter i et givent lejemål.

For at sikre at samarbejdet etableres på et korrekt juridisk og økonomisk grundlag har forvaltningen inddraget ekstern juridisk bistand. Den aktuelle politiske behandling skal danne grundlag for, at der efterfølgende kan indgås en fremlejeaftale, som formelt regulerer samarbejdet og sikrer den nødvendige fysiske og juridiske opdeling af aktiviteterne i lejemålet.

Økonomi

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Lejen inkl. drift, fællesudgifter m.m. beløber sig op til 0,5 mio. kr. for perioden og finansieres af anlægsmidler fra bevillingen Klimahandlingsplan under #5.3 Klimavenlige forbrugsvaner under Klima- og Miljøudvalget.

Sagen giver ikke anledning til ændringer i afledt drift.

Punkt 7: Byrådets fremtidige repræsentation i udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv.

84.03.00-A26-14-25

Sagsresumé

Sagen var forelagt på mødet den 20. august 2025 og blev udsat. Sagen forelægges hermed på ny.

I forbindelse med det forestående kommunalvalg og den efterfølgende konstituering af et nyt byråd har Borgmesterforvaltningen udarbejdet tre skemaer, som har været sendt i skriftlig høring først ved forvaltningerne og dernæst ved gruppeformændene med henblik på vurdering af den fremtidige repræsentation.

Forvaltningerne og gruppeformændene har ikke haft forslag til ændringer i forhold til udpegningerne.

Borgmesterforvaltningen har derfor alene foretaget opdateringer af skemaerne i forhold til lovgivning, vedtægter og tidligere byrådsbeslutninger samt rettet faktuelle oplysninger vedrørende blandt andet vederlag.

Borgmesterforvaltningen fremsender på den baggrund indstilling om byrådets fremtidige repræsentation i diverse udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv.

Sagen har været behandlet i Økonomiudvalget tidligere, hvor den blev udsat.

Indstillingspunkt 3 og 4 er tilføjet efter den første behandling i Økonomiudvalget. Indstillingspunkt 3 er tilføjet efter anmodning fra Klima- og Miljøforvaltningen og indstillingspunkt 4 er tilføjet efter anmodning fra Ældre- og Handicapforvaltningen (den kommende Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesforvaltning).

Indstillingspunkt 2, 3 og 4 er foreslåede ændringer i forhold til konstitueringen i 2021, og de foreslåede ændringer er indarbejdet i de vedhæftede skemaer.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Den anbefalede sammensætning af diverse udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv., som det fremgår af de vedhæftede skemaer 1-3.
2. Borgmesteren udpeges til bestyrelsen for Klimapartnerskabet i hele byrådsperioden.
3. I stedet for 2 byrådsmedlemmer udpeges 1 byrådsmedlem og 1 embedsmand til Lokal grøn trepart. Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at det er rådmanden for Klima- og Miljøforvaltningen, der fremadrettet udpeges som byrådsmedlem. Klima- og Miljøforvaltningen foreslår navnet på den embedsmand, der udpeges.
4. 1 medlem af Odense Kommunes Handicapråd udpeges efter indstilling fra ULF Ungdom i stedet for Danske Handicaporganisationer. Medlemmets stedfortræder udpeges ligeledes efter indstilling fra ULF Ungdom i stedet for Danske Handicaporganisationer.

Økonomiudvalget, den 20. august 2025:

Rådsmændene Søren Windell og Tommy Hummelose fremsætter følgende ændringsforslag:

”Det Konservative Folkeparti indstiller, at Økonomiudvalget udsætter sagen og igangsætter en afdækning og vurdering af bestyrelsessammensætningen og udpegningspraksis i de kommunale selskaber, med henblik på at sikre politisk ansvarlighed, faglig kompetence, kontinuitet og bæredygtig drift, i samarbejde med for eksempel: Komitéen for God Selskabsledelse, Forum for Offentlige Bestyrelser og øvrige relevante aktører.”

Rådmændene Søren Windell og Tommy Hummelose stemmer for ændringsforslaget.

Borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmændene Claus Houden, Susanne Crawley, Tim Vermund og Brian Dybro samt udvalgsmedlemmerne Reza Javid og Andreas Møller stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslaget er dermed forkastet.

Økonomiudvalget udsætter sagen med henblik på yderligere belysning.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

I forhold til de kommunale selskaber kan Økonomiudvalget også tilslutte sig den oprindelige indstilling i sagen vedrørende udpegning til bl.a. de kommunale selskaber. Økonomiudvalget understreger, at sammensætningen af bestyrelserne i de kommunalt ejede selskaber er et strategisk vigtigt element i at sikre at de rigtige kompetencer er til rådighed for selskabet – herunder balancen mellem faglige og politiske kompetencer. Som en del heraf ønsker Økonomiudvalget at se på den nuværende praksis for udpegning og eventuel justering i forbindelse med kommende opdatering af Odense Kommunes Ejerpolitik i løbet af 2026.

Sagsfremstilling

Til brug for konstitueringen efter det kommende kommunalvalg har Borgmesterforvaltningen udarbejdet følgende tre skemaer, der er vedhæftet som bilag til sagen.

- Skema 1, der indeholder en oversigt over de udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv., som byrådet ifølge lovgivningen enten skal være repræsenteret i eller skal udpege repræsentanter til.
- Skema 2, der indeholder en oversigt over de udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv., som byrådet enten *kan* være repræsenteret i eller *kan* udpege repræsentanter til. Det vil sige, at der ikke er en udpegningspligt, men en udpegningsmulighed. Tidligere fremgik § 17, stk. 4 udvalg af et separat skema, men de fremgår nu af dette skema.
- Skema 3, der indeholder en oversigt over selskaber, som kommunen ejer eller er medejer af, og hvor kommunen har udpeget repræsentanter til.

Der er i skemaerne anført fire forskellige farver på følgende måde:

Rød markering hvor der ifølge lovgivningen er særlige krav til, hvem der skal udpeges.

Lilla markering hvor det er bestemt i vedtægter, om der skal udpeges byråds- eller ikke-byrådsmedlemmer.

Gul markering hvor byrådet tidligere har taget stilling til, om der skal udpeges byråds- eller ikke-byrådsmedlemmer.

Grøn markering hvor det er valgfrit, om der skal udpeges byråds- eller ikke-byrådsmedlemmer.

Inddelingen af skemaerne samt farvekoderne skal ses som en indikation på, hvor det er muligt at foretage ændringer, og hvor det ikke er muligt.

Byrådet kan i alle skemaer ændre på, hvornår der skal udpeges byrådsmedlemmer, og hvornår det skal være valgfrit, om der udpeges byråds- eller ikke byrådsmedlemmer, dog ikke de steder hvor markeringen er rød.

Byrådet kan foretage ændringer i forhold til de udpegninger, der fremgår af tidligere byrådsbeslutninger eller vedtægter (ændringer i styrelsesvedtægten kræver dog en særskilt sag, der undergives to behandlinger).

Byrådet kan derfor i vid udstrækning foretage ændringer i skema 2 og 3, hvorimod udpegningerne i skema 1 er reguleret ved lov, i styrelsesvedtægten eller lignende, og derfor kun kan ændres inden for de anførte rammer.

Hvem der aktuelt er udpeget til de forskellige udvalg, råd, nævn, bestyrelser mv. fremgår af Odense Kommunes hjemmeside: <https://www.odense.dk/politik/odense-byraad/udvalg-og-naevn/liste-over-rad-og-naevn2>

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Skema 1

Skema 2

Skema 3

Punkt 8: Udtalelse til Ankestyrelsen vedrørende byrådets beslutning om, at Odense Kommunes venskabsbyaftale med Petah Tikva fortsat skal være passiv

00.22.00-P21-14-25

Sagsresumé

Ved brev af 13. august 2025 har Ankestyrelsen bedt Odense Byråd om en udtalelse i relation til byrådets beslutning på mødet den 4. juni 2025 om, at Odense Kommunes venskabsbyaftale med den israelske by Petah Tikva fortsat skal være passiv.

Ankestyrelsen henviser til, at beslutningen er begrundet i synspunkter om udenrigspolitiske forhold og beder Odense Byråd om særligt at redegøre for lovligheden af beslutningen set i lyset af udmeldt tilsynspraksis.

Borgmesterforvaltningen har i den forbindelse udarbejdet et udkast til svar til Ankestyrelsen.

Der skal med denne sag tages stilling til besvarelse af Ankestyrelsen.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender, at Ankestyrelsen besvares som angivet i sagsfremstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Rådmændene Tommy Hummellose, Søren Windell og Claus Houden undlader at stemme.

Sagsfremstilling

På baggrund af Ankestyrelsens brev af 13. august 2025, hvori byrådet anmodes om en udtalelse vedrørende lovligheden af beslutningen af 4. juni 2025 om, at venskabsbyaftalen med den israelske by Petah Tikva fortsat skal være passiv, indstiller Borgmesterforvaltningen, at Ankestyrelsen besvares således:

"A. Indledning

Ved brev af 13. august 2025 har Ankestyrelsen bedt Odense Byråd om en udtalelse om lovligheden af byrådets beslutning af 4. juni 2025.

Her godkendte et flertal af byrådets medlemmer følgende ændringsforslag:

"Odense Byråd udtrykker en dyb mellemfolkelig bekymring for den kritiske og kaotiske humanitære situation, der lige nu udspiller sig i Gaza, hvor de civile tabstal er alarmerende.

På trods af at relationen til Petah Tikva har været passiv i årtier - og at der ikke findes planer om venskabsbyrelationer, så ønsker byrådet at understrege, at relationen med Petah Tikva fortsat skal være passiv, indtil den humanitære situation i Gaza er væsentligt forbedret.

Henset til at mange venskabsbyaftaler har været passive i mange år, ønsker byrådet endvidere, at Økonomiudvalget i 2026 drøfter den strategiske retning for internationalt samarbejde, herunder venskabsbyaftaler."

Nedenfor redegøres der for sagens faktiske omstændigheder, ligesom der redegøres nærmere for sagens retlige grundlag og Odense Kommunes juridiske vurdering af sagen.

Til brug for Ankestyrelsens behandling af sagen fremsendes udskrift af sagens behandling på mødet den 4. juni 2025, ligesom der henvises til drøftelserne på byrådsmødet, som kan findes på [Odense Kommunes hjemmeside](#)

B. Konklusion

Det er Odense Kommunes samlede vurdering, at den beslutning, der er truffet af et flertal i Odense Byråd på mødet den 4. juni 2025 vedrørende kommunens venskabsby Petah Tikva, er en lovlige beslutning, der holder sig inden for rammerne af Ankestyrelsens generelle udtalelse om kommuners involvering i udenrigspolitiske anliggender.

Odense Kommune har herved lagt vægt på:

- At Odense Byråds beslutning er i overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse vedtaget af Folketinget, herunder særligt V 90 af 31. maj 2024 hvoraf det blandt andet fremgår, at et flertal i Folketinget blandt andet har vedtaget følgende udenrigspolitiske tilkendegivelse: *"Folketinget udtrykker dyb bekymring over den humanitære situation i Gaza, herunder den ekstreme fødevaremangel og risikoen for hungersnød."*
- At Odense Byråds beslutning ikke har karakter af en udenrigspolitisk meningstilkendegivelse, som ifølge Ankestyrelsen defineres som synspunkter om fremmede staters mv. dispositioner eller undladelser, idet der netop udtrykkes en mellemfolkelig bekymring for den humanitære situation i Gaza, uden at der herved optræder synspunkter om fremmede staters dispositioner i den pågældende konflikt.

C. Sagens faktiske omstændigheder

På mødet den 4. juni 2025 behandlede byrådet følgende forslag fra byrådsgruppe Ø:

"Baggrund for forslaget

Israel begår forbrydelser mod menneskeheden, folkemord og etnisk udrensning, og Danmark ser passivt til.

Verden er vidne til et systematisk og brutalt overgreb på det palæstinensiske folk. Gaza er blevet omdannet til en ruin. Tusindvis af civile er blevet dræbt, børn sulter, og nødhjælp bliver bevidst nægtet adgang.

Den Internationale Domstol (ICJ) har den 26. januar 2024 slået fast, at det er plausibelt, at Israel er i gang med at begå folkemord i Gaza, og har beordret Israel til at forebygge drab på palæstinensere og sikre nødhjælpens adgang. ICJ har også udstedt en arrestordre mod Israels premierminister Benjamin Netanyahu for mistanke om krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i Gaza.

Human Rights Watch og Amnesty International har i deres dokumentation fastslået, at Israel i årevis har opretholdt et apartheidsystem over for palæstinensere med systematisk diskrimination, kollektiv afstraffelse og forskelsbehandling i lovgivning og praksis.

Samtidig forbereder Israel en total besættelse af Gaza og en fordrivelse af palæstinenserne fra deres eget land. Det er etnisk udrensning. Det er et folkemord for åben skærm. Imens står den vestlige verden og den danske regering på sidelinjen og mumler bekymringer.

Formål med forslaget

Odense Kommune har fortsat en venskabsbyaftale med en by i Israel, mens palæstinensiske børn bliver slået og befolkningen fordrives. Det er uacceptabelt, at vores by bevarer et symbolsk bånd til en stat, der dagligt krænker menneskerettigheder og begår dokumenterede krigsforbrydelser.

Formålet med forslaget er at markere, at det ikke er forsvarligt at opretholde en venskabsbyaftale med en by i Israel under de nuværende forhold.

Venskabsbyaftaler er ikke neutrale. De er symbolske udtryk for gensidigt ønske om dialog og respekt. I en situation, hvor en af parterne begår folkemord og systematiske forbrydelser, er det hverken moralsk eller politisk forsvarligt at opretholde en sådan relation.

Indstilling fra forslagsstiller

Enhedslisten indstiller, at Odense Byråd beslutter, at Odense Kommune suspenderer sin venskabsbyaftale med den israelske by Petah Tikva, så længe besættelsen består."

I forbindelse med initiativretssagen har den kommunale forvaltning tilsvarende belyst sagen.

Følgende fremgår således af forvaltningens belysning:

"Forvaltningens belysning

Byrådet har ikke tidligere truffet beslutning om at ændre eller afslutte venskabsbysamarbejdet med den israelske by Petah Tikva.

På byrådsmødet den 8. maj 2024 havde en borger dog bedt om foretræde for at stille spørgsmål om Odense Kommunes venskabsbyrelationer – herunder specifikt forholdet til byer i Palæstina og Israel. I forlængelse af byrådsmødet afgav borgmesteren et skriftligt svar på vegne af Odense Byråd.

I svaret blev det præciseret, at byrådet ikke har genovervejet samarbejdet med Petah Tikva i lyset af den aktuelle konflikt i Gaza. Dette skyldes, at Odense Kommune følger den danske stats og Udenrigsministeriets linje, og ikke selv fører udenrigspolitik.

Dertil blev henvist til Odense Kommunes principielle rammer for internationale indsatser, som lægger vægt på, at samarbejder med venskabsbyer bliver tilvalgt, når de har faglig eller erfaringsmæssig relevans eller betydning for Odense Kommunes kerneopgave.

Borgmesteren har i marts 2024 ligeledes besvaret lignende spørgsmål fra en anden borger og henvist til de samme principielle rammer.

Odense Kommune indgik venskabsbysamarbejdet med Petah Tikva i 1975, og samarbejdet har i praksis været inaktivt i en lang årrække uden nogen form for kontakt, besøg eller udvekslingsaktiviteter.

Der er ikke på nuværende tidspunkt igangsat et politisk arbejde med henblik på at ændre eller ophæve samarbejdet med Petah Tikva.

Sagen hører under Økonomiudvalget. Hvis byrådet ønsker at arbejde videre med forslaget, kan forvaltningen fremlægge en bearbejdning af initiativretsforslaget inden den 1. juli 2025"

Borgmesteren udsendte inden mødet i byrådet nedenstående forslag til beslutning, og både inden sagens behandling og under sagens behandling i byrådet oplyste borgmesteren byrådet om, at byrådet ikke i forbindelse med sagens behandling kan varetage udenrigspolitiske hensyn.

"Borgmester Peter Rahbæk fremsætter følgende forslag til beslutning:

"Odense Byråd udtrykker en dyb mellemfolkelig bekymring for den kritiske og kaotiske humanitære situation, der lige udspiller sig i Gaza, hvor de civile tabstal er alarmerende.

På trods af at relationen til Petah Tikva har været passiv i årtier - og at der ikke findes planer om venskabsbyrelationer, så ønsker byrådet at understrege, at relationen med Petah Tikva fortsat skal være passiv, indtil den humanitære situation i Gaza er væsentligt forbedret.

Henset til at mange venskabsbyaftaler har været passive i mange år, ønsker byrådet endvidere, at Økonomiudvalget i 2026 drøfter den strategiske retning for internationalt samarbejde, herunder venskabsbyaftaler."

Byrådsgruppe F og Ø samt byrådsmedlem Abdinoor Adam Hassan stemmer for forslaget i initiativretssagen.

Byrådsgruppe A, B, C, I, og V samt byrådsmedlem Andreas Møller stemmer imod forslaget i initiativretssagen.

Forslaget i initiativretssagen er dermed forkastet.

Byrådet godkender borgmesterens forslag til beslutning.

Byrådsgruppe C, I og V stemmer imod."

Udskrift af sagens behandling på mødet den 4. juni 2025 er vedlagt denne udtalelse.

D. Sagens retlige grundlag

Odense Kommune er opmærksomme på og bekendt med Ankestyrelsens generelle udtalelse af 13. juni 2024 om kommuners involvering i udenrigspolitiske anliggender.

Følgende fremgår således blandt andet af udtalelsens konklusion:

"Som det fremgår af den under afsnit 2 foretagne gennemgang af udmeldt praksis om kommuners involvering i udenrigspolitik, er den altovervejende hovedregel, at kommunerne ikke lovligt kan beskæftige sig med udenrigspolitiske forhold, herunder fremkomme med meningstilkendegivelser, der ikke vedrører kommunen eller kommunalbestyrelsens beføjelser.

I nogle helt særlige tilfælde kan dette udgangspunkt dog fraviges.

Således kan kommunerne inden for de udstukne rammer yde støtte til humanitær bistand i udlandet.

Kommunerne kan videre i begrænset omfang varetage udenrigspolitiske hensyn i forbindelse med at de varetager kommunale opgaver.

Det er således inden for rammerne af kommunalfuldmagten, hvis kommunerne begrunder tilrettelæggelsen af deres indkøbspolitik med en tilkendegivelse, der er i overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse vedtaget af Folketinget.

Kommunerne kan også tilrettelægge deres indkøbspolitik begrundet i saglige hensyn, som kommunerne kan varetage, såsom ønsket om at tage et samfundsansvar (i udlandet) ved at foretrække Fairtrademærkede produkter, forudsat at dispositionen ikke er ledsaget af udtrykkelige synspunkter om fremmede regeringers håndtering af de omhandlede spørgsmål. Kommunerne kan under de samme betingelser også informere om muligheden for at tage samfundsansvar i udlandet. En underliggende (og udtalt) forudsætning af udenrigspolitisk karakter er ikke i sig selv en udenrigspolitisk meningstilkendegivelse i den forbindelse.

Derudover kan kommunerne i helt ekstraordinære situationer varetage udenrigspolitiske hensyn, hvis det sker på opfordring fra regeringen med bred opbakning fra Folketinget. Således kunne kommuner på opfordring fra regeringen opsig venskabsbysamarbejder og andre indgåede kontrakter med henvisning til krigen i Ukraine, ligesom kommunerne kan flage med det ukrainske flag.

Efter Ankestyrelsens opfattelse er det ikke en kommunal opgave at fremsætte en mundtlig eller skriftlig meningstilkendegivelse om udenrigspolitiske forhold i andre situationer end de ovenfor nævnte helt særlige tilfælde, uanset om indholdet af udmeldingen måtte være i overensstemmelse med regeringens udenrigspolitiske linje.

Ankestyrelsen har overvejet, i hvilken udstrækning kommunerne kan foretage symbolske handlinger af udenrigspolitisk karakter, eksempelvis flagning med udenlandske flag eller fremvisning af andre symboler for fremmede lande, områder eller bevægelser. Afhængig af de nærmere omstændigheder er dispositioner af denne karakter særdeles egnet til at kommunikere, at en kommune ønsker at tage parti i en international konflikt eller på anden måde bidrage med et indlæg i en aktuel udenrigspolitisk diskussion. Adgangen hertil må efter Ankestyrelsens opfattelse antages at forudsætte – hvis ikke en udtrykkelig, så i hvert fald en meget tydelig indirekte – opfordring fra regeringen med bred opbakning fra Folketinget.

Hvis en manifestation er direkte begrundet i humanitære forhold i udlandet - eksempelvis afholdelse af et minuts stilhed i sympati med ofre for krigshandlinger, sult eller naturkatastrofer – kan retsstillingen forekomme mindre klar. På den ene side har kommunerne efter kommunalfuldmagtsreglerne en begrænset adgang til at varetage humanitære formål relateret til udlandet, men på den anden side skal støtten gives upartisk og i udgangspunktet uden nogen form for udenrigspolitisk meningstilkendegivelse.

En kommune må efter Ankestyrelsens opfattelse antages at være berettiget til at afholde en manifestation af humanitær karakter med henblik på at vise respekt for ofre for udenlandske krige og katastrofer. Men formålet med en sådan humanitær manifestation må ikke være at fremkomme med en udenrigspolitisk meningstilkendegivelse forstået som synspunkter om fremmede stater m.v. dispositioner eller undladelser. Der må heller ikke fremsættes sådanne udenrigspolitiske tilkendegivelser som led i manifestationen. Kommunalbestyrelsen må således vælge sine ord med omhu og i øvrigt overveje, hvilket budskab den ønsker at sende i den konkrete situation."

Om kommuners mulighed for at indgå aftale med venskabsbyer fremgår blandt andet følgende:

"Det fremgår af den under afsnit 2.2.2.4 beskrevne gennemgang, at kommunernes indgåelse af venskabsaftaler i almindelighed antages ikke at være af udenrigspolitisk betydning, da der bliver varetaget lokale – og ikke udenrigspolitiske – interesser.

Nyere praksis viser dog, at der kan opstå en udenrigspolitisk situation, hvorved et sådant upolitisk samarbejde bliver udenrigspolitisk relevant.

Således bad den daværende indenrigs- og boligminister i et brev af 4. marts 2022 Aarhus Kommune om at opsiges eller suspendere sit venskabsbysamarbejde med Sankt Petersborg på baggrund af Ruslands invasion af Ukraine, med henvisning til regeringens og Folketingets ønske om at "fastholde et maksimalt pres på Rusland" og til at samarbejdet sendte "et modsatrettet signal".

Sagen er et eksempel på, at kommunerne kan vælge at varetage udenrigspolitiske hensyn på opfordring fra regeringen med bred opbakning fra Folketinget."

E. Odense Kommunes juridiske vurdering

Indledningsvis bemærkes, at Odense Byråd ikke som angivet af Ankestyrelsen har besluttet at suspendere en venskabsaftale. Relationen til Petah Tikva har som anført i beslutningen været passiv i årtier, ligesom der ikke aktuelt findes planer om venskabsbyrelationer. Den beslutning, der er truffet af et flertal af Odense Byråd, er således, at relationen med Petah Tikva fortsat skal være passiv, indtil den humanitære situation i Gaza er væsentligt forbedret.

Som nævnt ovenfor er Odense Kommune opmærksom på og bekendt med Ankestyrelsens generelle udtalelse af 13. juni 2024 om kommuners involvering i udenrigspolitiske anliggender.

Odense Kommune er således opmærksom på udgangspunktet om, at det er den altovervejende hovedregel, at en kommune ikke lovligt kan beskæftige sig med udenrigspolitiske forhold, herunder fremkomme med meningstilkendegivelser, der ikke vedrører kommunen eller byrådets beføjelser.

Det fremgår da også af forvaltningens belysning i forbindelse med initiativretssagen, at Odense Kommune følger den danske stats og Udenrigsministeriets linje og fører ikke selv udenrigspolitik. Dette bliver også gentaget flere gange af borgmesteren under byrådets behandling af sagen.

Der er imidlertid også, jf. Ankestyrelsens generelle udtalelse, følgende undtagelser til hovedreglen, som er relevante for vurdering af denne sag:

- En kommune kan lovligt indgå venskabsaftaler med byer i udlandet.
- En kommune kan i forbindelse med varetagelse af en lovlig kommunal opgave begrunde en handling med en tilkendegivelse, der er i overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse vedtaget af Folketinget.
- En kommune er berettiget til at afholde en manifestation af humanitær karakter med henblik på at vise respekt for ofre og udenlandske krige og katastrofer, uden dog herved at fremkomme med en udenrigspolitisk meningstilkendegivelse forstået som synspunkter om fremmede staters mv. dispositioner eller undladelser.

Det er Odense Kommunes vurdering, at Odense Byråds beslutning er i overensstemmelse med en udenrigspolitisk tilkendegivelse vedtaget af Folketinget.

Odense Kommune kan i den forbindelse henvise til, at der i Folketinget er vedtaget flere udenrigspolitiske tilkendegivelser om den humanitære situation i Gaza. Der henvises i den forbindelse til V 39 af 7. februar 2024, V 90 af 31. maj 2024 og V 83 af 28. maj 2025.

Odense Kommune skal særligt henvise til V 90 af 31. maj 2024, hvoraf det blandt andet fremgår, at et flertal i Folketinget blandt andet vedtager følgende udenrigspolitiske tilkendegivelse: "*Folketinget udtrykker dyb bekymring over den humanitære situation i Gaza, herunder den ekstreme fødevarerangel og risikoen for hungersnød.*"

Til sammenligning udtrykker et flertal i Odense Byråd i tråd hermed "*en dyb mellemfolkelig bekymring for den kritiske og kaotiske humanitære situation i Gaza, der lige nu udspiller sig i Gaza, hvor de civile tabstal er alarmerende.*"

Det er endvidere Odense Kommunes vurdering, at Odense Byråds beslutning ikke har karakter af en udenrigspolitisk meningstilkendegivelse, som ifølge Ankestyrelsen defineres som synspunkter om fremmede staters mv. dispositioner eller undladelser.

Som nævnt ovenfor udtrykkes der netop en mellemfolkelig bekymring for den humanitære situation i Gaza, uden at der herved optræder synspunkter om fremmede staters dispositioner i den pågældende konflikt.

Det er på baggrund af ovenstående således Odense Kommunes samlede vurdering, at den beslutning, der er truffet af et flertal i Odense Byråd på mødet den 4. juni 2025 vedrørende kommunens venskabsby Petah Tikva, er en lovlige beslutning, der holder sig inden for rammerne af Ankestyrelsens generelle udtalelse om kommuners involvering i udenrigspolitiske anliggender."

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 9: Økonomiflytning som følge af ny forvaltningsstruktur

00.30.04-Ø00-29-25

Sagsresumé

På byrådsmødet den 13. august 2025 besluttede Odense Byråd at ændre kommunens styrelsesvedtægt som led i en ny forvaltningsstruktur. Ældre- og Handicapforvaltningen og Sundhedsforvaltningen omdannes til Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesforvaltning.

Dele af Sundhedsforvaltningen overgår til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt Børn- og Ungeforvaltningen. Derudover flyttes en række tekniske opgaver fra By- og Kulturforvaltningen til Klima- og Miljøforvaltningen.

Den nye struktur træder i kraft den 1. januar 2026.

Med denne sag gennemføres de tilhørende budgetflytninger, der sikrer, at de økonomiske midler følger med de opgaver og ansvarsområder, der overgår til de relevante forvaltninger.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender de økonomiske flytninger som beskrevet i sagen og bilag, herunder (Skærmbillede fremgår af bilag 1):

1. Budgetflytninger:

1.000 kr. – 2026-pl	2026	2027	2028	2029
Økonomiudvalget	3.873	8.537	8.537	8.537
By- og Kulturudvalget	-287.685	-276.487	-276.487	-276.487
Ældre- og Handicapudvalget	-2.853.925	-2.864.882	-2.909.156	-2.909.156
Beskæftigelses- og Socialudvalget	7.181	7.057	7.057	7.057
Børn- og Ungeudvalget	119.396	118.628	111.391	111.391
Klima- og Miljøudvalget	287.685	276.487	276.487	276.487
Sundhedsudvalget	-1.322.042	-1.325.019	-1.320.686	-1.319.981
Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget	4.045.516	4.055.679	4.102.857	4.102.152
Samlet	0	0	0	0

2. Effektiviseringer forbundet med Fremtidens Administration svarende til:

1.000 kr. – 2026-pl	2026	2027	2028	2029
Økonomiudvalget	0	0	0	0
By- og Kulturudvalget	453	551	551	551
Ældre- og Handicapudvalget	5.201	5.561	5.561	5.561
Beskæftigelses- og Socialudvalget	-34	-36	-36	-36
Børn- og Ungeudvalget	-141	-150	-150	-150
Klima- og Miljøudvalget	-453	-552	-552	-552
Sundhedsudvalget	706	774	774	774
Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget	-5.731	-6.147	-6.147	-6.147
Samlet	0	0	0	0

3. Flytninger af anlægsbevillinger fra By- og Kulturudvalget til Klima- og Miljøudvalget:

1.000 kr. – 2026-pl	2026	2027	2028	2029
By- og Kulturudvalget	-52.087	-31.441	-11.441	-11.441
Klima- og Miljøudvalget	52.087	31.441	11.441	11.441
Samlet	0	0	0	0

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Økonomiudvalget ønsker at få forelagt vurderingerne af, hvordan de økonomiske ubalancer for så vidt angår vintertjeneste, vedligehold af parker og grønne området samt tandplejen kan håndteres. Vurderingerne forelægges Økonomiudvalget inden udgangen af første kvartal 2026.

Sagsfremstilling

På byrådsmødet den 13. august 2025 besluttede Odense Byråd at ændre kommunens styrelsesvedtægt som led i en ny forvaltningsstruktur. Ældre- og Handicapforvaltningen og Sundhedsforvaltningen omdannes til Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesforvaltning. Dele af Sundhedsforvaltningen overgår til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt Børn- og Ungeforvaltningen. Derudover flyttes en række tekniske opgaver fra By- og Kulturforvaltningen til Klima- og Miljøforvaltningen.

På den baggrund har forvaltningen kortlagt driftsøkonomi og medarbejdere, der flyttes mellem udvalg:

- By- og Kulturudvalget ? Klima- og Miljøudvalget: 287,7 mio. kr. (85 medarbejdere).
- Sundhedsudvalget ? Beskæftigelses- og Socialudvalget: 7,2 mio. kr. (17 medarbejdere).
- Sundhedsudvalget ? Børn- og Ungeudvalget: 119,4 mio. kr. (257 medarbejdere).
- Sundhedsudvalget ? Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget: 1.192 mio.kr. (460 medarbejdere).
- Ældre- og Handicapudvalget ? Sundheds-, Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget: 2.854 mio.kr. (4.351 medarbejdere).

Personale og økonomi flyttes jf. de principper, der tidligere er anvendt i forbindelse med flytning af opgaver mellem udvalg. Det indebærer, at:

- Opgaver flyttes med overhead, demografi og understøttelse.
- Opgaver flyttes med besluttede omprioriteringer og effektiviseringer.
- Flytning af områder med strukturel ubalance – flyttes med nuværende budget.

Det skal bemærkes, at der i forbindelse med ændringerne i forvaltningsstrukturen også flyttes områder med budgetudfordringer. Det drejer sig blandt andet om Vintertjeneste fra By- og Kulturforvaltningen, Vedligehold af parker og grønne områder fra By- og Kulturforvaltningen, Tandplejen fra Sundhedsforvaltningen og det specialiserede socialområde fra Ældre- og Handicapforvaltningen.

Ubalancen udgør på de enkelte områder følgende:

- Vintertjeneste: Forventet merudgift på 14,0 mio. kr. årligt fra 2025 og frem.
- Vedligehold af parker og grønne områder: Forventet merudgift på 1,3 mio. kr. i 2026 og 5,5 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.
- Tandplejen: Forventet merudgift på 8,1 mio. kr. i 2026 faldende til 4,0 mio. kr. i 2028 og frem.

Der skal derfor udarbejdes og iværksættes målrettede handleplaner med henblik på at nedbringe ubalancen på de berørte områder. For Vintertjenesten har By- og Kulturforvaltningen lavet en fuld håndtering af ubalancen i 2025 og 2026 og på det specialiserede socialområde har byrådet med Budget 2026 igangsat en genopretningsplan.

I den økonomi, der overflyttes, er også udmøntning af Lov- og Cirkulæreprogrammet 2025.

Flytningen af opgaver mellem By- og Kulturforvaltningen og Klima- og Miljøforvaltningen medvirker yderligere, at der overføres en række anlægsbevillinger mellem udvalgene svarende til 52,1 mio.kr. i 2026, 31,4 mio.kr. i 2027 og 11,4 mio.kr. i 2028-29.

Med den ændrede forvaltningsstruktur følger også nye fordelinger af effektiviseringskravene fra Fremtidens Administration samt Regelforenklingstiltagene.

Byrådet har tidligere truffet beslutning om, at de administrative ressourcer, der frigives som følge af færre forvaltninger, anvendes til at imødegå besparelseskravet fra Fremtidens Administration. Beløbet er på 4,9 mio. kr. i 2026 og 10,2 mio. kr. fra 2027 og frem. Indfasningen i 2026 sker som følge af bl.a. fratrædelsesaftaler.

Flytningen af budgetter har virkning fra den 1. januar 2026.

Økonomi

Denne sag flytter alene budgetter mellem kommunen politisk udvalg og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 - Sagsfremstilling (Tabellerne fra bilaget indgår som skærmbilder i dagsordensteksten) (WT)

Bilag 2 - Budgetflytninger i forlængelse af ny udvalgsstruktur (WT)

Punkt 10: Sprøjteophør på specifikke matrikler omfattet af boringsnære beskyttelsesområder

09.08.28-K08-2-25

Sagsresumé

Denne sag handler om at beskytte drikkevandet i Odense Kommune ved at sikre sprøjtefri drift ved boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Klima- og Miljøforvaltningen anmoder om byrådets godkendelse til at udvise vilje til at udstede påbud efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 a og 26 a, hvis det ikke er muligt at opnå frivillige aftaler med lodsejere indenfor de berørte områder.

Din Vandforsyning har nu opnået enighed med flere lodsejere om sprøjteophør på konkrete arealer. Arealerne dækker BNBO og tilknyttede områder under hensyn til at sikre drikkevandet fremadrettet. Aftalerne er indgået mellem Din Vandforsyning og lodsejerne og forudsætter, at kommunen formelt har mulighed for at udstede påbud, hvis det skulle blive nødvendigt.

Byrådet har den 27. oktober 2021 og den 4. oktober 2024 truffet beslutning om, at kommunen kan udstede sprøjteforbud i BNBO, at vandforsyningerne afholder udgifter til kompensation samt at kommunen om nødvendigt vil udvise vilje til ekspropriation.

Forvaltningen anbefaler derfor, at byrådet godkender, at der udvises vilje til at anvende påbud, hvis det skulle blive nødvendigt. Byrådet har senest behandlet tilsvarende sager vedrørende andre områder den 7. maj 2025 og den 24. september 2025.

Effekt

Et sundere Odense

Beskyttelse af BNBO vil styrke beskyttelsen af kommunens drikkevandsboringer, som er med til at sikre sundheden for Odense Kommunes borgere.

En storby i vækst

Beskyttelse af BNBO'erne er med til at sikre vandforsyningen i hele Odense Kommune, og dermed også til de nye boligområder, der allerede er bebygget og de områder, som er planlagt.

En klima- og miljøvenlig storby

Et sprøjteforbud på aftalearealerne indgået mellem henholdsvis VandCenter Syd og Din Vandforsyning og deres respektive lodsejere vil bidrage til at opnå målet om 500 ekstra hektar nyt pesticidfrit areal i 2025.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at forvaltningen bemyndiges til at udstede påbud efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 a og 26 a om ophør af sprøjtning, som beskrevet i sagsfremstillingen, for de specifikke arealer aftalt mellem vandforsyning og lodsejer jf. kortbilaget.

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.
Udvalgsmedlem Mark Grossmann deltog ikke i mødet.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Klima- og Miljøudvalgets anbefaling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er de områder, hvor grundvandet strømmer til drikkevandsboringer inden for et år.

For at beskytte disse områder mod forurening fra pesticider har byrådet tidligere truffet følgende beslutninger:

- Den 27. oktober 2021 besluttede byrådet, at kommunen kan udstede påbud om sprøjteforbud i BNBO, og at vandforsyningerne skal afholde udgifterne til kompensation.
- Den 4. oktober 2024 bekræftede byrådet, at kommunen vil udvise den nødvendige vilje til ekspropriation, hvis frivillige aftaler ikke kan opnås.

Siden byrådets beslutning er der gennemført forhandlinger imellem vandforsyninger og berørte lodsejere. I forhandlingerne er der taget hensyn til lodsejernes fremtidige arealdrift, hvorfor arealudpegningen har ændret sig. Derfor skal byrådet nu godkende det specifikke areal, det drejer sig om.

Frivillige aftaler som primær tilgang

Det er forvaltningens klare ønske, at sprøjteophør sker gennem frivillige aftaler. Det er forvaltningens oplevelse, at der er en god og konstruktiv dialog mellem vandforsyningerne, lodsejerne og kommunen, og der er en vilje til at finde fælles løsninger.

Lodsejerne kompenseres økonomisk for det areal, der ligger indenfor BNBO og på baggrund af konkrete aftaler evt. også arronderede arealer. Med arronderede arealer forstås, at arealerne fortsat har en funktionel og hensigtsmæssig placering for lodsejeren.

Din Vandforsyning er sammen med en eller flere berørte lodsejere nået til enighed om hensigtsmæssige afgrænsninger for fremtidigt sprøjteforbud samt kompensation herfor. Der er på den baggrund fremsendt tilbud om frivillige aftaler til lodsejerne. Kortbilag for de konkrete områder er vedlagt sagen.

Alle udgifter til kompensation afholdes af vandforsyningerne, i dette tilfælde Din Vandforsyning.

Uddybende om kompensation til lodsejere

Berørte lodsejere skal have fuld erstatning for deres tab. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 a og 26 a. Når der er tale om ekspropriation eller ekspropriationslignende vilkår, er det muligt for lodsejerne at opnå skattefritagelse i forbindelse med salget af det pågældende areal. Skattemyndighederne foretager en konkret vurdering ved hver frivillig aftale, der indgås, for at vurdere, om der er tale om ekspropriationslignende vilkår, og derved kan være omfattet af skattefritagelse.

Der er mellem kommunen og vandforsyningen en forståelse for, at omkostninger til indgåelse af de frivillige aftaler finansieres af de vandforsyninger, der har fordel af indsatsen.

Påbud efter Miljøbeskyttelseslovens §§ 24 a og 26 a (Ekspropriationsindgreb)

Hvis det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere, skal kommunen udstede påbud efter gældende regler i miljøbeskyttelseslovens § 24 a. Altså et ekspropriationsindgreb over en del af råderetten til arealet med et påbud om sprøjtefrihed. Erstatningen vil også i dette tilfælde betales af Din Vandforsyning på baggrund af byrådets principbeslutning på byrådsmødet den 27. oktober 2021.

Erstatningen opgøres på baggrund af en konkret individuel vurdering af konsekvenserne for den enkelte ejendom.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Det er Din Vandforsyning, der afholder udgifterne til de aftaler, der indgås med de berørte lodsejere om sprøjteophør i BNBO'erne og tilknyttede arealer.

Bilag

Kortbilag - Tinglysningsrids Søhusvej 159

Punkt 11: Lukket: B-sag: Mulig ny event

20.15.00-G01-13-25

Punkt 12: C-sag: Valg mellem statsgaranti eller selvbudgettering i Budget 2026

00.30.04-S00-8-25

Sagsresumé

Med denne sag skal Økonomiudvalget drøfte, om der skal vælges statsgaranti eller selvbudgettering i 2026.

Der kan med udgangspunkt i den nye model for selvbudgettering beregnes en merindtægt ved selvbudgettering i 2026 på 21,0 mio. kr. for Odense Kommune. Det skyldes en forventning om flere borgere pr. 1. januar 2026 end indlagt i statsgarantien.

Borgmesterforvaltningen anbefaler på den baggrund, at Odense vælger selvbudgettering i 2026. Dette dog under forudsætning af, at merindtægten først anvendes i 2029, når det samlede regnskab for valget er opgjort.

Byrådet skal ved 2. behandling af Budget 2026 tage endelig stilling til valget mellem statsgaranti eller selvbudgettering.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter Borgmesterforvaltningens anbefaling om at vælge selvbudgettering i 2026.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Ny model for valg mellem statsgaranti eller selvbudgettering

Modellen for valg af selvbudgettering eller statsgaranti er blevet ændret med virkning fra 2026. Den nye model giver kommunerne større budgetsikkerhed, da det nu alene er lokale forhold som udvikling i kommunes egen udskrivningsgrundlaget og befolkningstal, der afgør, om det er fordelagtigt eller ej at vælge statsgaranti eller selvbudgettering.

Samtidig sikrer den nye model, at kommuner som vælger statsgaranti ikke stilles dårligere end før. Der er indlagt et loft på 1,5 mia. kr. for, hvor meget kommunerne samlet set kan vinde på selvbudgettering. Det er ikke indlagt nogen nedre grænse for mulig tab.

Gevinsten/tabets ved valg af selvbudgettering i kommunerne vil derfor alt andet lige være mindre i den nye model, da udviklingen på landsplan ikke indgår i beregningerne. Dermed reduceres usikkerheden også, da kommunerne udlignes for ændringer i forhold til statsgarantien. Det har også være intentionen med ændringen i modellen.

Hvad er forskellen mellem statsgaranti og selvbudgettering?

Hvis en kommune vælger statsgaranti, er kommunen sikret indtægter fra indkomstskatter, tilskud og udligning i 2026. Indtægterne vil ikke blive efterreguleret i forhold til faktiske realiserede skatteindtægter og folketal for 2026.

Hvis en kommune modsat vælger selvbudgettering, skal kommunen selv skønne sine indtægter og modtager foreløbige indkomstskatter og tilskuds- og udligningsbeløb i 2026. Indtægterne vil blive efterreguleret i forhold til faktiske realiserede skatteindtægter og folketal for 2026, når det kendes tre år efter.

Forventet gevinst ved valg af selvbudgettering i 2026

KL's skatte- og tilskudsmodel er blevet opdateret med væksts-køn fra Økonomisk Redegørelse, august 2025, og skattedata for indkomståret 2024. Modellen viser, at Odense skønnes at få en merindtægt på 21,0 mio. kr. ved valg af selvbudgettering i 2026. Det skyldes, at Odenses folketal forventes at være væsentlig over statsgarantien.

Usikkerheder/risiko

Odense Kommune har ikke en fast strategi for, hvornår der vælges selvbudgettering. Den risiko kommunen kan/bør løbe vil bero på beløbets størrelse og robusthed i forhold til kommunens egne tal. Odense har tidligere været tilbageholdende med at påtage sig risikoen ved selvbudgettering for en mindre gevinst, som 21 mio. kr. relativt set er. Det forventes dog, at selvbudgetteringsgevinster, for en kommune som Odense, fremadrettet vil være i den størrelsesorden. Herudover vurderes risikoen ved selvbudgettering også at være mindre, da den ikke afhænger af udviklingen af udskrivningsgrundlaget på landsplan.

I nedenstående afsnit er usikkerheden ved Odenses folketal pr. 1. januar 2026 og udskrivningsgrundlag 2026 gennemgået.

Forventning til folketallet i forhold til statsgaranti

I statsgarantien skønnes Odenses folketal pr. 1. januar 2026 til at være på 212.001 personer. Det er baseret på Danmarks Statistiks nyeste befolkningsprognose 2025. På nuværende tidspunkt (den 1. september 2025) er Odenses folketal 211.980 personer. Hertil skal tillægges den forventede tilvækst fra september til den 1. januar 2026. Det betyder, at befolkningstallet forventes at ligge mindst 500 personer over statsgarantien.

Forventning i udskrivningsgrundlaget i forhold til statsgaranti

Det endelige udskrivningsgrundlag i 2026 for Odense Kommune forventes på nuværende tidspunkt at ligge under statsgarantiudskrivningsgrundlaget. Odense er dog omfattet af ordning for lavt beskatningsgrundlag, som medfører, at Odense bliver udlignet ca. 93% af gevinsten eller tabet. Det har derfor mindre betydning. Odense taber således kun 1,7 mio. kr., når udskrivningsgrundlaget eksempelvis falder med 100 mio. kr. Det gælder også den modsatte vej, hvis udskrivningsgrundlaget stiger.

Anbefaling

Borgmesterforvaltningen anbefaler, at der vælges selvbudgettering i 2026, og at den forventede merindtægt først anvendes i 2029, når det samlede regnskab for selvbudgettering er opgjort.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 13: D-sag: Status på Klimahandleplan 2025

24.00.00-G01-179-21

Sagsresumé

Adm. direktør Michael Wognsen Frederiksen fra Klima- og Miljøforvaltningen vil på mødet give Økonomiudvalget en status på Klimahandleplan 2025.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.